

UNIUNEA PROFESIILOR LIBERALE DIN ROMÂNIA

DIRECȚIILE DE ACȚIUNE PENTRU PROFESIILE LIBERALE RAPORTUL FINAL AL GRUPULUI DE ACȚIUNE

Recunoscând potențialul antreprenorial al profesiilor liberale, Comisia Europeană a înființat în anul 2013 un Grup de lucru referitor la “ Impulsionarea Afacerii Profesiilor Libérale “ cu scopul de a identifica recomandări în termeni de politici și acțiuni pentru a fi dezvoltate la nivel european în acest scop, în contextul Planului de Acțiune ” Antreprenoriat 2020 “.

Serviciile profesionale sunt un motor al economiei bazată pe cunoaștere, iar natura intensiv cognitivă a produselor și serviciilor prestate sugerează importanța lor potențială ca viitori furnizori de noutate, de locuri de muncă stabile și contributor la creșterea economică.

În crearea de valoare adăugată prin intermediul serviciilor bazate pe cunoaștere, competitivitatea economiei poate culege beneficii semnificative de la profesiile liberale puternice a căror activitate se bazează pe cunoștințe specializate și calificare. Profesioniștii liberali sunt adesea întreprinzători care investesc bunurile și timpul lor în urmărirea oportunităților antreprenoriale la fel ca toate celelalte categorii de antreprenori.

În rezoluția referitoare la “ Întronarea spiritului antreprenorial în Europa “, Parlamentul European a relevat, de asemenea, importanța profesiilor liberale în domeniul antreprenoriatului din Europa.

Cifrele din anul 2010 arată că aproape 3,7 milioane de întreprinderi au fost clasificate ca aparținând profesiilor liberale, sector în care lcrează 11 milioane de profesioniști generând o valoare adaugată de 560.532 milioane EURO.

Potrivit Avizului Comitetului Economic și Social European una din șase persoane autoangajate lucrează în sectoare dominate de profesiile liberale. Mai mult, numărul și procentajul femeilor autoangajate lucrând în sectoare dominate de profesiile liberale sunt semnificativ mai mari (de 45%) decât procentajul pe întreaga economie (31,1%).

Profesiile liberale joacă, de asemenea, un rol semnificativ în sprijinirea și promovarea antreprenoriatului și angajării femeilor, ceea ce a condus la creșterea puterii economice și sociale a femeilor.

Totodată, aceste concluzii sunt susținute de rezultatele studiului privind situația profesiilor liberale lansat de Comitetul Economic și Social European

Statisticile existente arată că sectorul profesiilor liberale este în creștere în întreaga Europă.

Profesiile liberale sunt sensibile la apariția noilor dezvoltări economice și sociale care aduc, ca în cazul oricărui alt antreprenor, noi oportunități de afaceri, dar și provocări. Aceasta presupune schimbarea tiparelor de carieră și a condițiilor de muncă, o creștere a competiției, schimbarea reglementărilor, îmbătrânirea populației, precum și recenta criză economică și socială.

Grupul de lucru a avut un număr de 5 întâlniri pe parcursul anilor 2013 și 2014. Problemele dezbătute au inclus educația antreprenorială, accesul pe piețe, reducerea sarcinii administrative, accesul la finanțare, precum și o creștere generală a participării profesioniștilor liberali la programele și proiectele europene.

Acest raport prezintă recomandările Grupului de lucru pentru Comisia Europeană de a crea un mediu mai favorabil și a adopta măsuri pentru dezvoltarea afacerilor profesiilor liberale.

2. DEFINIȚIA PROFESIILOR LIBERALE

Nu există, din punct de vedere legal, o definiție obligatorie pentru “ profesiile liberale “ la nivelul Uniunii Europene.

Profesiile liberale sunt considerate a fi ocupații care reclamă o pregătire specială în domeniul artelor și științei, cum sunt avocații, inginerii, arhitecții, dentiștii, doctorii, consilierii fiscali și contabilii.

Curtea de Justiție a Uniunii Europene s-a referit la conceptul de profesii liberale ca ” ... activități care, între altele, au un profund caracter intelectual, reclamă o calificare de un înalt nivel și sunt de obicei subiectul unei stricte reglementări profesionale. În exercitarea unei astfel de activități, elemental personal este de o importanță specială și un astfel de exercițiu presupune întotdeauna un cadru larg de independență în realizarea activităților profesionale...“.

Potrivit Curții Europene de Justiție, caracteristica definitorie a profesiilor liberale rezidă în asimetria informației dintre furnizorul de servicii și clienții săi, având în vedere că beneficiarul acestor servicii specifice nu dispune de informații suficiente,

de cunoștințe de specialitate și nici de experiența necesară pentru a aprecia calitatea serviciului.

Beneficiarii serviciului trebuie să fie capabili să creadă că furnizorii nu exploatează lipsa informației în propriul lor interes ci că, mai degrabă, furnizează cel mai bun serviciu adaptat nevoilor clientului. Prin urmare, standardele profesionale potrivite și conformarea cu codurile etice profesionale sunt considerate a fi cele mai bune argumente de a proteja încrederea beneficiarilor de servicii profesionale.

În acest sens, autoreglementarea și încrederea consumatorilor pot fi identificate ca fiind caracteristicile principale ale profesiilor liberale în Uniunea Europeană.

În lumina interesului public, multe dintre profesiile liberale care reclamă o pregătire formală adeseori academică, sunt reglementate în majoritatea statelor membre ale Uniunii Europene printre altele, prin intermediul calității obligatorii a sistemelor de asigurare, cerințele de educație continuă și reguli speciale pentru cooperarea profesioniștilor liberali în cadrul parteneriatelor și companiilor încorporate.

3. REGULILE EUROPENE REFERITOARE LA PROFESIILE LIBERALE

La nivel european, serviciile profesionale îmbracă forma fie a afacerilor pentru consumatorul serviciilor, fie a serviciilor de afaceri pentru afaceri. Cadrul legislativ european care se referă la profesiile liberale include **Directiva Calificărilor Profesionale**, care stabilește un sistem de recunoaștere a calificărilor profesionale pentru a face piața muncii mai flexibilă și a liberaliza în continuare furnizarea de servicii în contextul unei încrederi reciproce. Profesiile liberale se încadrează în dispozitivul Directivei Calificărilor Profesionale doar atunci când accesul sau exercitarea unei profesii sunt condiționate de posedarea unei calificări profesionale specifice, impusă de lege. Directiva Calificărilor Profesionale a suferit recent o revizuire substanțială prin Directiva nr. 2013/55/UE din 20 noiembrie 2013. Modernizarea cadrului legal include introducerea unui Card Profesional European care va oferi profesioniștilor liberali interesați posibilitatea de a beneficia de o recunoaștere mai facilă și mai rapidă a calificărilor lor. Ea introduce, de asemenea, posibilitatea de a înființa “ Cadre Comune de Formare “ și “ Teste comune de pregătire “ bazate pe un set comun de cunoștințe, calificări și competențe necesare exercitării profesiei. În plus, statele membre împreună cu Comisia Europeană desfășoară, în mod curent, o evaluare transparentă și reciprocă a exercitării profesiei bazată pe noul articol 59 din Directiva Calificărilor Profesionale revizuită.

Scopul evaluării reciproce este acela de a depista restricțiile și de a elimina barierele de intrare inutile și disproporționate ale barierelor cu o viziune modernă și de a simplifica și îmbunătăți accesul profesioniștilor liberali în diferitele state membre.

Implementarea noului regim legislativ reclamă, de asemenea, contacte regulate cu administratorii și alte părți interesate din statele membre. În timp ce Comisia Europeană încurajează o strânsă cooperare între autoritățile naționale competente și asociațiile profesionale, ea continuă să susțină ca barierele inutile care mai există la accesul în profesii liberale, care nu pot fi justificate, trebuie să fie îndepărtate.

Un alt instrument cheie este **Directiva Servicii pe Piața Internă**, care guvernează condițiile de stabilire într-un alt stat membru în scopul furnizării de servicii profesionale, precum și condițiile pentru activitățile transfrontaliere într-un alt stat membru, altul decât cel în care furnizorul de servicii este stabilit. În acest sens, Directiva acoperă activitățile profesionale doar în cazul în care Directiva privind Calificările Profesionale dispune de mai multe reguli în acest domeniu. La fel ca în orice activitate economică, serviciile profesionale sunt supuse legii concurenței europene, regulilor privind Piața Internă și nevoii statelor membre de a demonstra compatibilitatea considerațiilor privind specificitatea interesului național cu regulile europene.

4. SCOPUL ACȚIUNILOR DE SPRIJIN PENTRU PROFESIILE LIBERALE

Acțiunile de sprijin propuse pentru impulsivarea afacerii profesiilor liberale au fost dezvoltate de către Grupul de lucru format din reprezentanții instituțiilor europene și asociațiile “umbrelă” ale profesiilor liberale și bazate pe obiectivul Planului de Acțiune Antreprenoriat 2020, adoptat în vederea revigorării spiritului antreprenorial în Europa. Ca urmare, ele pot fi complementare regulilor menționate în capitolul trei de mai sus.

În timp ce regulile crează un cadru de reglementare în interiorul căruia profesiile liberale pot exercita profesia lor în spațiul european, scopul acțiunilor de sprijin propuse este acela de a construi, intensifica și întări capacitățile antreprenoriale și comerciale ale profesioniștilor liberali, cum ar fi spre exemplu sprijinirea lor să exploateze la maxim oportunitățile de afaceri oferite de cadrul de reglementare al Pieței Interne.

Prin deschiderea acestei noi dimensiuni, profesioniștii liberali trebuie să profite de oportunitățile Pieței Interne în secolul 21 și să reziste la provocările legate de concurență.

Ca punct de început, Grupul de lucru a identificat cinci domenii în care pot fi întreprinse acțiuni concrete:

- Educația și pregătirea antreprenorială;
- Accesul pe piețe;
- Reducerea sarcinii de reglementare;
- Acces la finanțare;
- Întărirea reprezentării și participării la nivel european.

4.1. EDUCAȚIE ȘI PREGĂTIRE PENTRU ANTREPRENORIAL

Educația și pregătirea antreprenorială poate juca un rol important pentru profesioniștii liberali din două puncte de vedere: pe de o parte, profesioniștii liberali pot să beneficieze masiv prin participarea la educația și pregătirea antreprenorială, care le dezvoltă cunoștințele și aptitudinile de afaceri și îi poate ajuta să-și consolideze și extindă afacerile lor. Pe de altă parte, participarea profesioniștilor liberali la educația antreprenorială în școli și universități oferă posibilitatea de a împărtăși experiențele lor elevilor și studenților, în timp ce prezintă profesia lor viitorilor cursanți, salariați și ulterior chiar celor care le vor prelua afacerea.

4.1.1. Educația și pregătirea antreprenorială pentru profesioniștii liberali

În general, educația și pregătirea antreprenorială se concentrează asupra unei dobândiri sistematice și acumularea unor profunde cunoștințe și aptitudini profesionale. Obiectivul este acela de a le permite să furnizeze clienților lor cel mai bun serviciu posibil. Legătura strânsă dintre cunoștințele și aptitudinile unui profesionist liberal și calitatea serviciilor sau produselor pe care el le furnizează reprezintă o abordare foarte optimistă.

Totuși, creșterea concurenței, înlăturarea unor restricții, apariția unor servicii sau produse de înlocuire au condus la formarea unei presiuni economice asupra profesiilor liberale, care nu au existat în trecut. Drept consecință, profesioniștii liberali trebuie să se gândească mai mult și să-și gestioneze afacerile lor ca antreprenori. Spre exemplu, ei trebuie :

- Să înțeleagă aspectele economice ale firmei sau întreprinderii lor ca pe o afacere. Costurile, marjele de profit și prețurile trebuie să le permită să-și conducă afacerea într-un mod profitabil;
- Să se familiarizeze și să fie capabili să folosească instrumentele de marketing și de vânzări drept analize de piață, segmente de piață, abordări diferite de reclamă și tehnici de vânzare;

- Să dobândească și să aplice ” aptitudini soft “, precum managementul resurselor umane și negocierea, autoconducerea, creativitatea și modalități de rezolvare a problemelor;
- Să dobândească și să aplice portalul e-skills pentru a raționaliza și moderniza afacerea lor.

Educația și pregătirea antreprenorială, care transmite cunoștințe despre afaceri și ajută la formarea aptitudinilor antreprenoriale, joacă astfel un rol cheie în pregătirea profesioniștilor liberali pentru Piața Internă și pentru piețe din afara Uniunii Europene, precum și în a-i menține competitivi în cadrul economiei secolului 21. Educația și pregătire antreprenorială este un obiectiv cheie al Comisiei Europene concepută pentru a contribui, în mod semnificativ, la dezvoltarea și creșterea afacerilor profesioniștilor liberali. Actorii interesați, cu sprijinul Comisiei Europene și al statelor membre, trebuie să dezvolte parteneriate între organizațiile de profesii liberale și universități, școli și centre de pregătire, să facă schimburi de bune practici sau pregătire profesională a tinerilor în cadrul practicilor profesiilor liberale, precum și orice alte forme de cooperare menite să îmbunătățească calitatea educației și pregătirii antreprenoriale pentru profesiile liberale.

DIRECȚIILE DE ACȚIUNE

Comisia Europeană împreună cu organizațiile profesionale și statele membre sunt invitate să:

- **Examineze care sunt cele mai bune metode de a sprijini integrarea educației antreprenoriale în educația și pregătirea profesională inițială a profesioniștilor liberali:** în timp ce unul dintre obiectivele generale ale Comisiei Europene este acela de a asigura educație antreprenorială pentru fiecare elev de liceu, profesioniștii liberali au un interes specific de a introduce și/sau a întări educația antreprenorială în propria lor educație și pregătire profesională în scopul creșterii capacității lor concurențiale și a dezvolta în continuare afacerea lor. Asociațiile de profesii liberale trebuie să stabilească și/sau să intensifice cooperarea cu universitățile și alte instituții de educație profesională pentru a face educația și pregătirea profesională disponibilă pentru educația inițială a profesioniștilor liberali, precum și pentru pregătirea lor continuă. Prin urmare, educația antreprenorială să fie cât mai interdisciplinară și interprofesională posibil pentru a acoperi o gamă cât mai largă de profesii.

Comisia Europeană este invitată să sprijine eforturile asociațiilor de profesii liberale pentru a:

- Intra în contact cu universități și alte instituții care furnizează educație profesională, să participe la dezvoltarea curriculei și a metodologiei de pregătire pentru cursurile de antreprenariat interdisciplinare, în special în cazul inițiativelor sprijinite și/sau finanțate de către Comisia Europeană;
- Explora crearea de cursuri online/e-learning și utilizarea e-platforms pentru schimbul și diseminarea cunoștințelor antreprenoriale de bază;
- Explora (co) finanțarea și organizarea inițiativelor privind educația antreprenorială pentru studenții, care vor să accedă în profesii liberale;
- **Sprijini integrarea educației antreprenoriale în dezvoltarea continuă a pregătirii profesionale a profesioniștilor liberali:** acțiunile în acest domeniu trebuie să urmărească, în principal, aceeași abordare ca în cazul educației și pregătirii profesionale inițiale;
- **Sprijini dezvoltarea Cadrelor Comune de Formare** -prevăzute în Directiva privind Recunoașterea Calificărilor Profesionale nr. 2013/55/UE, necesare Principiilor Comune de Pregătire. Comisia Europeană este invitată să exploreze posibilitatea înființării unui Grup specific ad-hoc pentru Cadrele Comune de Formare (la fel ca în cazul Cardului Profesional European, grup care deja funcționează) pentru a le dezvolta în cooperare cu organizațiile de profesii liberale. În perspectiva unor abordări mai largi a problemei calificărilor și a pregătirii pe durata vieții, astfel de cadre pot conține rezultate ale învățării care includ aptitudini antreprenoriale ce vor contribui la dezvoltarea antreprenorilor în devenire ai profesiilor libere;
- **Sprijini utilizarea Programului ERASMUS pentru Tinerii Antreprenori (EYE) în vederea pregătirii și dezvoltării profesionale a profesioniștilor liberali** prin furnizarea de informații și prezentări, inclusiv declarații ale foștilor participanți la programul asociațiilor europene și naționale de profesii liberale, spre exemplu cu ocazia Conferințelor naționale. Se va putea, de asemenea, evalua dacă este necesară modificarea conținutului programului pentru a crește aplicabilitatea lui printre profesioniștii liberali. Pe lângă oferirea unei pregătiri la locul de muncă, programul ERASMUS va permite, de asemenea, participanților să studieze piețele externe și să testeze dezvoltarea și oferta de servicii pe acele piețe.

4.1.2. Contribuția profesioniștilor liberali la educația și pregătirea antreprenorială

Învățarea efectivă a antreprenoriatului presupune stabilirea unei modalități de învățare în care învățarea din experiență și munca efectivă au un rol proeminent.

Astfel, pentru ca educația antreprenorială să fie efectivă, experiența practică și participarea antreprenorilor sunt esențiale. Asociațiile de profesii liberale pot avea o contribuție semnificativă la promovarea de proiecte în școli și universități, care să reflecte schimbările din domeniul afacerilor, să însoțească studenții în munca lor antreprenorială, să modereze și să sprijine procesul lor de învățare. Având în vedere provocările de ordin demografic, o astfel de participare în educația antreprenorială nu numai că dă elevilor și studenților o experiență și o pregătire realistă, dar va crea posibilitatea ca profesioniștii liberali să-și prezinte afacerile lor într-un mod concret și să-și promoveze profesia în cadrul universităților sau institutelor de educație profesională, studenților care optează pentru profesii liberale sau salariaților.

DIRECȚIILE DE ACȚIUNE

Comisia Europeană este invitată să sprijine eforturile asociațiilor de profesii liberale pentru a le pune în legătură cu actori și proiecte legate de educația antreprenorială. Prin politica și acțiunile sale, Comisia Europeană a lucrat cu diferite organizații (organizații neguvernamentale, instituții, fundații etc.) care sunt angajate și au o experiență bogată în educația antreprenorială.

Punerea în contact a reprezentanților profesiilor liberale cu aceste organizații atât la nivel european cât și național poate deschide calea pentru o cooperare între asociațiile de profesii liberale și părțile interesate cu o experiență îndelungată în educația antreprenorială la nivel european, național, regional și chiar local.

Cooperarea poate consta din includerea profesiilor în cadrul unor consorții și proiecte care sunt sau au fost inițiate de către Uniunea Europeană, precum și proiecte care sunt făcute pe baze individuale. Scopul esențial al stabilirii unor astfel de contacte este acela de a crea o bază pentru participarea permanentă a profesiilor liberale la educația antreprenorială. Spre exemplu, asociațiile de profesii liberale ar putea să:

- Sprijine furnizorii de educație antreprenorială în dezvoltarea unor noi metode de învățare, curricule, studii de caz sau proiecte, pregătirea formatorilor etc;
- Sponsorizeze educația antreprenorială în anumite școli, școli districtuale sau cicluri de pregătire, seminarii sau chiar să conducă educația antreprenorială la nivelul universităților.

4.2. ACCESUL PE PIETE

Comerțul intraeuropean de servicii de tot felul reprezintă doar circa 25% din totalul comerțului din Uniunea Europeană. Această pondere este, pe departe, prea scăzută

comparativ cu importanța totală a sectorului serviciilor din cadrul economiei Uniunii Europene care reprezintă 75% din produsul intern brut european.

Adoptarea Directivei 2006/123/CE privind Serviciile pe Piața Internă și implementarea ei de către statele membre a eliminat un număr semnificativ de bariere în ceea ce privește furnizarea serviciilor pe Piața Internă. În Comunicarea sa din 8 iunie 2012, cu privire la implementarea Directivei Servicii intitulat “ Un parteneriat pentru o nouă creștere a serviciilor în perioada 2012-2015 “, Comisia Europeană a ajuns la concluzia că, în mod evident, creșterea și crearea de locuri de muncă în sectorul serviciilor sunt obstrucționate de o gamă variată de obstacole la nivel national și a invitat statele membre să procedeze la adoptarea de reforme ambițioase la nivel national. Printre altele, Comisia Europeană a anunțat o revizuire fără precedent, împreună cu statele membre, a anumitor servicii de afaceri.

În documentul său de lucru din 2 octombrie 2013, Comisia a prezentat rezultatul revizuirii de mai sus într-o formă legală cu privire la cerințele referitoare la acțiuni și tarife aflate sub imperiul Directivei Servicii.

Mobilitatea profesioniștilor în general (incluzând dar fără a se limita la profesiile liberale) este în prezent destul de scăzută în Uniunea Europeană: 9% dintre cetățenii Uniunii Europene au lucrat în străinătate, în timp ce în perioada 2007-2013 administrațiile statelor membre au adoptat decizii în cazul a 278.000 cereri de recunoaștere, permițând astfel stabilirea unui număr de 230.000 de profesioniști într-un alt stat membru.

Recunoașterea eficientă a calificărilor va aduce o flexibilitate mai mare pe piața muncii: creșterea mobilității forței de muncă calificate poate contribui la atenuarea lipsei de forță de muncă în statele membre în viitor. În plus, modernizarea Directivei Calificărilor Profesionale ia în considerație recente dezvoltări în educație și pregătire.

Amendarea Directivei Calificărilor Profesionale accelerează accesul la informație cu privire la recunoașterea calificărilor profesionale prin intermediul Punctului de Contact Unic stabilit prin Directiva Servicii. Acest lucru va facilita identificarea autorității competente și procedurile de urmat, costurile procesului de recunoaștere etc. Problema costurilor este crucială pentru o implementare deplină și de succes a Punctelor Unice de Contact.

Centrele de Asistență nou create vor sprijini profesioniștii pentru soluționarea cazurilor lor concrete. Introducerea Cardului Profesional European pentru un anumit număr de profesii va facilita procesul de recunoaștere, va dezvolta transparența, va reduce costurile de recunoaștere a calificărilor profesionale și va asigura respectarea termenelor procedurale prevăzute în Directivă. Pe data de 24 iunie 2015, Comisia a

adoptat un Act de implementare (Regula de Implementare a comisiei Europene nr. 2015/983) prevăzând reguli de implementare pentru Cardul Profesional European și Mecanismul de Alertă. Aceasta va permite lansarea Cardului Profesional European pentru primul grup de profesii (asistent medical-responsabil pentru îngrijiri generale de sănătate, farmaciști, fizioterapeuți, ghizi montani și agenți imobiliari) chiar de la începutul anului 2016.

Pentru celelalte profesii vor fi introduse faze ulterioare de implementare.

O altă caracteristică importantă a Directivei amendată este transparența menționată mai sus și evaluarea recipocă a exercitării profesiei, care a fost subliniată în Comunicarea Comisiei Europene.

Scopul acestui proces este acela de a identifica, în mod clar, care sunt profesiile reglementate în statele membre și să îndepărteze barierele nejustificate și disproporționate.

Profesiile liberale întâmpină dificultăți în a se extinde în afara pieții unice europene datorită diferitelor nivele de standard și de reglementare în țările din afara Uniunii Europene. Recunoașterea poate fi chiar mai dificilă datorită faptului că în aceste state există adeseori o lipsă de transparență și claritate în ceea ce privește procedurile și/sau criteriile. Alte dificultăți se referă la informațiile privind piețele, posibilitatea de a relaționa cu potențiali clienți sau parteneri, inclusiv prezentarea serviciilor furnizate de profesioniștii liberali, sprijinul legal necesar, legile care reglementează munca și finanțarea extinderii pe terțe piețe.

DIRECȚIILE DE ACȚIUNE

Comisia Europeană împreună cu asociațiile profesionale și furnizorii Schemelor de Pensii pentru aceștia sunt invitați să examineze:

- Cum să răspundă necesităților de mobilitate pe piața muncii și pentru noile aptitudini cerute de noile locuri de muncă cu care se confruntă profesiile liberale în situația apariției unor noi riscuri sociale, schimbării modelelor de carieră și condițiilor de lucru, în special prin intermediul pregătirii și dezvoltării profesionale continue;
- Cum să faciliteze accesul pe piețele din terțe țări, în special prin sprijinirea serviciilor legate de afaceri, fapt ce poate ajuta profesiile liberale în cadrul viitoarelor misiuni de comerț, sprijinirea parteneriatelor vizând o mai mare prezență internațională a profesiilor liberale și explorarea instrumentelor disponibile, cum este cazul Rețelei Europene de Întreprinderi și Portalul Europa Dvs;

- Cum să încurajeze statele membre să asigure sprijin pentru servicii de afaceri profesiilor liberale. Administrațiile statelor membre sunt încurajate să lucreze îndeaproape cu asociațiile de profesii liberale în scopul identificării nevoilor și acolo unde este necesar, să dezvolte o abordare corespunzătoare pentru a li se adresa (spre exemplu, îmbunătățirea informației de piață așa cum este cazul operatorilor publici, prezența internetului, socializare/impresariat/expoziții, educație și pregătire);
- Cum să lărgescă accesul la informații relevante prin includerea site-ului referitor la profesiile liberale europene în Portalul Europa Dvs., care ar putea furniza informații relevante pentru profesioniștii liberali cu privire la desfășurarea de activități în alte state membre. Asociațiile naționale pot acționa pentru înființarea unor puncte naționale de informare la dispoziția profesioniștilor liberali, care doresc să desfășoare activități în alte state membre;
- Cum să sprijine organizarea de “ vizite de afaceri “ în țări terțe, care să conducă la îmbunătățirea cunoștințelor privind situația de afaceri și piețe în acele țări și explorarea posibilităților de a desfășura o afacere acolo.

4.3. REDUCEREA SARCINII ADMINISTRATIVE ȘI DE REGLEMENTARE: REGULI MAI CLARE ȘI MAI SIMPLE

Planul de Acțiune Antreprenoriat 2020 prevede că “ **Birocrația trebuie eliminată sau redusă** cât mai mult posibil pentru toate tipurile de afaceri și, în special, pentru microîntreprinderi **inclusiv pentru autoangajați și profesii liberale**, care sunt foarte vulnerabili la sarcinile birocratice datorită mărimii lor reduse și resurselor umane și financiare limitate “. În același timp, rămân fără obiect și nejustificate barierele privind accesul în profesiile liberale, fapt pentru care ele trebuie eliminate. Totuși, este necesar să se facă o diferențiere clară între regulile care reglementează accesul și exercitarea unei profesii liberale și alte reguli.

Comisia Europeană împreună cu asociațiile profesionale și statele membre sunt invitate să exploreze modalități în care să se:

- Progreseze în continuare pe linia reducerii sarcinii administrative, spre exemplu prin identificarea regulilor și procedurilor oneroase, precum și a bunelor practici, precum ghișeul unic printr-o singură raportare, printr-o prezentare electronică a actelor și procedurilor de probă;
- Contribuie la dezvoltarea Cadrului Comun al Standardelor Profesionale: identificarea standardelor minime etc.

4.4. CODUL COMUN DE CONDUITĂ ȘI VALORILE ETICE COMUNE

Un factor de identificare a profesiilor liberale poate fi necesitatea de a se conforma standardelor etice și profesionale.

În cazul în care activitățile profesionale sunt furnizate într-un alt stat membru, regulile diferite sau chiar aflate în conflict privind conduita profesională în statul de origine și cel de primire pot crea confuzii pentru profesioniștii individuali.

Asociațiile de profesii liberale pot încuraja statele membre să elaboreze coduri de conduită la nivel european în domeniul profesiilor liberale și să exploreze posibilitatea elaborării unei Carte Europene a Profesiilor Liberale.

Astfel de inițiative pot avea ca rezultat o apropiere considerabilă a diferențelor dintre regulile de conduită profesională aplicabile într-un stat membru.

În același timp, beneficiarii serviciilor trebuie să aibă încredere că violarea prevederilor Codurilor de Conduită va fi tratată cu seriozitate de către asociațiile profesionale relevante interesate și dacă se dovedește, va rezulta o acțiune proporționată în raport cu gravitatea încălcării.

Unele asociații au elaborat deja astfel de documente prin combinarea codurilor de conduită și a standardelor profesionale într-un singur document.

Astfel de publicații pot servi ca un punct de plecare în elaborarea Cartei Europene a Profesiilor Liberale menționată mai sus.

4.5. ACCESUL LA FINANȚARE

Accesul la finanțare reprezintă problema cheie pentru o întreprindere pentru a fi capabilă să investească, să funcționeze și să crească. Datorită dimensiunii lor reduse, modelele de afaceri ale profesiilor liberale se bazează, în mod frecvent, pe un număr mic de active care îi servesc drept garanție, aceasta conduce la obligația personală a proprietarului (care rezultă adesea din faptul că proprietarul deține activul său privat ca și garanție), la un avans limitat de finanțare și o dependență puternică de finanțare prin credit. Ca o consecință, finanțarea reprezintă pentru profesiile liberale o serioasă provocare, în special atunci când este vorba de modernizări financiare și extinderi sau chiar la participarea în programele Uniunii Europene).

DIRECȚIILE DE ACȚIUNE

Comisia Europeană împreună cu asociațiile profesionale și statele membre sunt invitate să examineze cum să:

- Sprijine participarea profesiilor liberale la finanțarea instrumentelor privind competitivitatea, precum și programele privind întreprinderile mici și mijlocii (COSME) și alte programe, precum programul pentru Aangajarea Forței de Muncă și Inovare Socială ORIZONT 2020 și Fondul European de Dezvoltare Regională. Asociațiile de profesii liberale cu sprijinul Comisiei Europene și instituțiilor financiare care participă în Program în statele membre trebuie să furnizeze membrilor lor informații cu privire la modalitățile de accesare a acestor programe și, în special, cu privire la criteriile de eligibilitate, întărirea prevederii cu privire la pregătirea profesioniștilor liberali în domeniul financiar și de investiții (spre exemplu instruirea financiară, negocierea cu creditorii sau investitorii, proiecte de finanțare și evaluare). În acest context, Rețeaua Întreprinderilor Europene și-a întărit, începând cu anul 2014, capacitatea de consiliere în ceea ce privește abilitățile financiare pentru întreprinderile mici și mijlocii.

Reprezentanții și asociațiile de profesii liberale trebuie să fie informați, în mod adecvat, asupra modului în care să poată beneficia de aceste servicii. Adaptarea potențială a serviciilor de consultanță ale Rețelei Europene a Întreprinderilor la nevoile specifice ale profesioniștilor liberali trebuie să fie examinată și să:

- Asigure participarea reprezentanților profesiilor liberale la evenimentele organizate cu privire la finanțarea întreprinderilor mici și mijlocii organizate de către Comisia Europeană împreună cu reprezentanții băncilor și diferitelor categorii de întreprinderi mici și mijlocii;
- Sprijine dezvoltarea formelor alternative de finanțare (spre exemplu finanțarea structurată etc.).

5. ÎNTĂRIREA REPREZENTĂRII ȘI PARTICIPĂRII LA NIVEL EUROPEAN

În plus față de sprijinul acordat profesiilor liberale în domeniile menționate de la punctele 4.1. la 4.5., Comisia Europeană trebuie, în mod regulat, să sporească participarea la întâlniri cu reprezentanții întreprinderilor mici și mijlocii pentru a se asigura că acestea vor avea posibilitatea să exprime îngrijorările lor, să formuleze propuneri și să fie informate în legătură cu viitoare inițiative.

DIRECȚIILE DE ACȚIUNE

Comisia Europeană împreună cu asociațiile profesionale și statele membre sunt invitate să examineze cum să:

a) Formalizeze reprezentarea profesiilor liberale europene la conferințele, forumurile și alte întâlniri ale Direcției Generale pentru Piața Internă, Industrie, Antreprenoriat și Întreprinderi Mici și Mijlocii a Comisiei Europene.

Asociațiile care au participat la activitatea Grupului de lucru privind “ Impulsionarea Afacerii Profesiilor Liberale “ pot selecta reprezentanți care să participe în numele asociațiilor de profesii liberale la întrunirile privind politica întreprinderilor mici și mijlocii având ca scop dezvoltarea și implementarea comprehensivă a antreprenoriatului modern și a politicilor întreprinderilor mici și mijlocii. Membrii pot spera, spre exemplu, să reprezinte grupuri de profesii precum:

- Medical/de sănătate/farmacologie;
- Juridic/contabilitate/taxe/afaceri;
- Ingineri/arhitecți/științe naturale;
- Arte/cultură/media/educație;
- Alte profesii liberale;
- Inovație social și progres social;

b) Creeze un Forum al Profesiilor Liberale: Forumul ar putea să se întrunească odată pe an și să reunească reprezentanți ai asociațiilor de profesii liberale europene, ale asociațiilor naționale relevante, precum și alți reprezentanți sau părți interesate care pot juca un rol important pentru profesiile liberale. Acest Forum poate să ofere profesioniștilor liberali posibilitatea de a furniza informații retrospective Comisiei Europene de către un forum on-line pentru a însoți și facilita activitatea Grupului de lucru, precum schimbul de informații, documente și diferite studii;

c) Creeze un Grup de lucru pe probleme specifice: asociațiile de profesii liberale pot lua în considerare ideea creării unor grupuri de lucru pentru a antama și dezvolta propuneri și proiecte în domenii specifice așa cum s-a menționat de la capitolele 4.1 la 4.4. dar, de asemenea, să lucreze la alte teme dacă se consideră necesar;

d) Stabilirea unei “ Zile Europene în cadrul Săptămânii Întreprinderilor Mici și Mijlocii din Uniunea Europeană “ cu privire la “ Promovarea antreprenoriatului și profesiilor liberale în rândul tinerilor “.